

Lausunto kunnan toissijaiselle vastuulle kuuluvan jätteen jätetaksaesityksestä 1.1.2024 alkaen

Yhdyskuntalautakunta 07.11.2023 § 169
1020/02.05.00/2022

Asia

Alueellinen jätehuoltolautakunta pyytää toimialueensa kunnilta lausuntoa kunnan toissijaiselle vastuulle kuuluvan jätteen jätetaksaesityksestä 9.11.2023 mennessä. Lausunnon antamiseen on saatu lisäaikaa 14.11.2023 saakka.

Kyseessä on esitys jätemaksutaksaksi 1.1.2024 alkaen. Jätetaksa esitetään astuvaksi voimaan, vaikka sen hyväksymistä koskevaan päätökseen haettaisiin muutosta. Lausuntopyyntöön liittyvä materiaali on kokonaisuudessaan luettavissa internetissä osoitteessa:
<https://tampere.cloudnc.fi/> > Toimielimet > Alueellinen jätehuoltolautakunta > Kokous 4.10.2023 § 44.

Lähtökohdat

Elinkeinoelämän jätehuolto on pääsääntöisesti jätteen haltijan järjestämisvastuulla. Kunta kuitenkin vastaa tietyin ehdoin toissijaisesti näiden jätteiden jätehuollosta. Jätelain 33 §:n mukainen toissijainen vastuu tarkoittaa sitä, että kunnilla on velvollisuus järjestää yrityksille ja muille yhteisöille jätehuoltopalveluja tilanteessa, jossa jätteen haltija tätä pyytää muun palvelutarjonnan puutteen vuoksi ja jäte laadultaan ja määrältään soveltuu kuljetettavaksi tai käsiteltäväksi kunnan jätehuoltojärjestelmässä. Toissijaisen vastuun nojalla tuotettavia jätehuoltopalveluja kutsutaan TSV-palveluiksi. Kunnan toissijaisen jätehuoltovastuun avulla pyritään turvaamaan toimiva jätehuolto ja jätehuoltopalveluiden saatavuus silloinkin, kun muuta palvelutarjontaa ei ole saatavilla.

TSV-palvelun tarjoaminen perustuu aina jätteen haltijan esittämään pyyntöön ja arvioituun palvelupuutteeseen markkinoilla. Silloin, kun jätehuoltopalvelun arvo on vähintään 2 000 euroa vuodessa, on jätteen haltijan ennen pyynnön tekemistä julkaistava ilmoitus tarvitsemastaan palvelusta Materiaalitori-verkkopalvelussa. Vasta sen jälkeen, jos sopivaa markkinaehtoista palvelua ei löydy kohtuullisin ehdoin, voi pyynnön palvelusta esittää kunnalliselle jätelyhtiölle. Materiaalitorin käyttövelvoite ei koske tiettyjä hankintayksiköitä, jotka voivat selvittää markkinaehtoisen palvelun saatavuutta myös julkisten hankintojen Hilma-ilmoituskanavan kautta. Kunnan on tehtävä jätteen haltijan kanssa TSV-palvelusta sopimus, jonka kesto voi olla enintään kolme vuotta kerrallaan. Velvollisuus käyttää Materiaalitoria ei koske toissijaista palvelua, jonka vuosittainen arvo on alle 2 000 euroa. Jätteen haltija voi tällöin osoittaa palvelua koskevan pyynnön suoraan kunnan jätelaitokselle, eikä palvelusta näissä tapauksissa tarvitse tehdä sopimusta. Kunnan jätelaitoksen on kuitenkin vuosittain toimitettava tietoalustaan tiedot tällaisten palveluiden kokonaisarvosta, palvelua käyttävien jätteen haltijoiden kokonaismäärästä sekä tiedot annetusta palvelusta jätelajeittain ja käsittelymenetelmittäin eriteltyinä.

Taksaesitys

Kunnan toissijaisen vastuun perusteella tuotettavat jätehuoltopalvelut ovat lakisääteisiä palveluja, joista peritään jätteen haltijalta julkisoikeudellinen jätemaksu. Jätelain 78 §:n mukaisesti kunnan lakisääteisestä jätehuollon järjestämisestä on perittävä kustannukset täysimääräisesti kattavaa jätemaksua. TSV-maksujen on vastattava mahdollisimman tarkasti juuri TSV-palvelujen järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia eikä palveluja saa kompensoida asukkaiden jätemaksuilla tai markkinaehtoisen toiminnan

tuloilla. Lisäksi kunnan TSV-palvelusta perittävä jätemaksu ei saa olla alempi kuin kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvasta jätehuoltopalvelusta perittävä vastaava jätemaksu.

TSV-jätetaksan mukaisilla jätemaksuilla katetaan kuntavastuullisen TSV-jätehuollon järjestämisen ja toteutuksen kaikki jätelain mukaiset kustannukset, jotka muodostuvat jätteen käsittelystä ja tiedotuksesta, neuvonnasta ja hallinnosta. Jättemaksuilla katetaan myös kaatopaikkojen käytöstä poistaminen ja jälkihoito sekä jätehuoltoviranomaisen toiminta. Jäteastioiden tyhjennysmaksut sisältävät lisäksi keräyksen ja kuljetuksen. TSV-jätetaksa on laadittu kunnan toissijaiselle vastuulle kuuluvalla jätekeskuksissa ja jäteasemilla vastaanotettaville jätteille, Tarastenjärven jätekeskuksessa vastaanotettavalle vaaralliselle jätteelle sekä jäteastioiden tyhjennyksille.

TSV-jätetaksan 2024 rakenteen esitetään säilyvän samanlaisena kuin vuonna 2023. TSV-jätetaksaesityksessä on määritelty maksut jäteastioiden tyhjennyspalveluille kunnittain ja jätelajeittain. Alue- ja astiakohtaisia eroja syntyy kilpailutuksen seurauksena eri urakka-alueilla. Taksan korotukset johtuvat keräyksen ja kuljetuksen järjestämisen kustannusten sekä jätteenkäsittelykustannusten kallistumisesta.

Esimerkiksi seka- ja biojätteen kuljetuskustannusten arvioidaan nousevan keskimäärin 12,9 %. Sekajätteen käsittelymaksun korotusesityksen taustalla on arvio yleiskustannusten noususta (noin 10,6 %) sekä jätteen esikäsittelyn ja välivarastoinnin aliurakoinnin konetöiden nopeasti nousseet kustannukset. Sekajätteen käsittelyhintaan on lisäksi ohjattu jätelain vaatimusten mukaisesti jätelyhtiön TSV-palvelutuotantoon liittyvät yleiset kustannukset. Näitä ovat mm. kunnan jätelaitokselle Materiaalitorin käytöstä ja TSV-palveluun liittyvästä neuvonnasta aiheutuvat hallinnolliset kustannukset. Biojäteastioiden tyhjennyshintoihin esitettävä korotusesitys johtuu Nokian Koukkujärven biolaitoksen edelleen aiheuttamista lisääntyneistä henkilöstö-, operointi- ja pääomakustannuksia. Nämä liittyvät laitoksen avaamisen jälkeen havaittujen teknisten puutteiden korjaamiseen sekä operoinnin optimointiin. TSV-jätetaksassa biojäteastioiden tyhjennysmaksut ovat kotitalouksia korkeampia, koska ensisijaisen vastuun jätehuoltopalvelujen jätetaksassa biojätteen käsittelymaksu on siirretty osaksi sekajätteen käsittelyhintaa. Vastaavanlainen subventio ei ole mahdollinen TSV-jätetaksassa jätelain vuoksi.

Pakkausjätteiden osalta jäteastian tyhjennyshintoihin esitetään korotuksia. Korotusesitykset vastaavat kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvien jätehuoltopalvelujen jätetaksaan esitettäviä korotuksia. Aiemmin jätetaksassa on ollut ainoastaan yksi tyhjennys hinta 240–770 litran muovi- ja kartonkipakkausten jäteastioille. Nyt tyhjennys hintoihin esitetään lisättäväksi pyörällisille pinta-astioille kahta erillistä maksuluokkaa ("enintään 240 litraiset astiat" ja "enintään 770 litraiset astiat"). Vastaava hinnoittelumalli on ollut jo aiemmin käytössä lasipakkausten ja pienmetallin jäteastioilla.

Lisätyömaksuihin on myös lisätty kaksi uutta lisätyöhintaa voimassa olevaan jätetaksaan verrattuna. Toinen näistä on täyttöasteen seuranta - palvelu, joka on asiakkaalle vapaaehtoinen palvelu. Palvelussa kuljettaja rekisteröi ja kirjaa järjestelmään pyörällisten pinta-astioiden täyttöasteen. Kyseinen palvelu on otettu käyttöön asiakkaiden toiveesta. Lisätyömaksuihin on myös lisätty syväkeräyssäiliöissä olevia irtokansia koskeva lisämaksu. Tämän avulla pyritään edesauttamaan joissakin syväkeräyssäiliöissä olevien irtonaisten kansien vaihtoa saranallisiksi.

Irtokannelliset syväkeräyssäiliöt aiheuttavat työturvallisuusriskejä, joihin myös aluehallintovirasto on kiinnittänyt huomiota.

Jätteiden vastaanotolle jätekeskuksilla ja jäteasemilla on määritelty kustannusperusteisesti tonninhinnat (euroa/tonni), joilla katetaan jätteen vastaanoton ja käsittelyn kustannukset sekä osin jätekeskuksien kiinteitä kustannuksia. Tavanomaisen jätteen käsittelymaksujen esitetään säilyvän samansuuruisina kuin vuonna 2023 tai hintojen esitetään nousevan 15-24 % jätelajista riippuen. Vaarallisten jätteiden asema Varmalla vastaanotettavien jätteiden käsittelymaksuihin esitetään monelta osin korotuksia muuttuneiden yleiskustannusten perusteella. Korotusprosentti on yleisimmin 13–15 % jätelajista riippuen. Jätekeskuksissa tehtäviin lisätöihin esitetään myös korotuksia konetyötä, kuormanpurkuapua, siirtoasiakirjan tulostusta koskevaa palvelumaksua ja vaa’an palvelumaksua koskien. Esitetyt hinnankorotukset ovat prosentuaalisesti 15–25 %. Jäteasemilla ja jätekeskuksissa vastaanotettavien pienkuormien vastaanotto- ja käsittelymaksuihin esitetään kauttaaltaan korotuksia. Repsikka-noutopalvelun kuljetushintoihin esitetään noin 2–3 % hinnan korotusta kohonneisiin kuljetuskustannuksiin perustuen.

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosäännön 5 luvun 6 §:n mukaan yhdyskuntalautakunta on toimivaltainen päättämään asiasta.

Lisätietoja: yhdyskuntajohtaja, p. 050 383 9608 ja ympäristöpäällikkö, p. 040 133 7257.

Esittelijä	Yhdyskuntajohtaja
Päätösehdotus	Yhdyskuntalautakunta päättää, ettei Lempäälän kunnalla ole lausuttavaa kunnan toissijaiselle vastuulle kuuluvan jätteen jätetaksaesityksestä.
Päätös	Yhdyskuntalautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.
Tiedoksi	kirjaamo@tampere.fi